

**ПРОТОКОЛ**  
**засідання громадської екологічної ради**  
**при Дніпропетровській обласній державній адміністрації**

16.11.2020 р.

м. Дніпро,  
вул. Лабораторна, 69, к. 206

Учасники – члени громадської екологічної ради при Дніпропетровській облдержадміністрації:

1. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕКОДНІПРО СТАНДАРТ» – Каракуця Віктор Миколайович;
2. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПЕРСПЕКТИВА 2020» – Романова Лариса Олексіївна;
3. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНИЙ ДОСВІД» – Наумов Володимир Володимирович;
4. ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «ДОСИТЬ ТРУЇТИ КРИВИЙ РІГ» – Шафранова Олена Валеріївна;
5. РЕЛІГІЙНА ГРОМАДА СВЯТОГО РІВНОАПОСТОЛЬНОГО ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ПЦУ – Стефанішин Володимир Григорович;
6. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ – ДРУЗІ ЗЕМЛІ» – Атовка Юлія Валеріївна;
7. Дніпропетровська обласна організація Всеукраїнської Екологічної Ліги – Грицан Юрій Іванович;
8. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ» – Богачева Лілія Володимирівна;
9. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ІНІЦІАТИВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ» – Зудіков Олександр Борисович;
10. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «КАМ'ЯНСЬКА МІСЬКА У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВАЛІДІВ «СОЮЗ ЧОРНОБИЛЬ УКРАЇНИ» – Нещерет Микола Миколайович;
11. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПАВЛОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ ПІДПРИЄМЦІВ» – Щербаков Геннадій Лаврентійович;
12. САДІВНИЧЕ ТОВАРИСТВО «ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ» – Маліч Микола Григорович;
13. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ДНІПРОВСЬКА ПРИРОДНА ІНСПЕКЦІЯ» – Терещук Микола Сергійович;
14. ГРОМАДСЬКЕ ФОРМУВАННЯ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ «ДНІПРОВСЬКА ПРИРОДНА ІНСПЕКЦІЯ» – Ручій Володимир Сергійович;
15. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «РАДІАЦІЙНИЙ ЗАХИСТ» – Хоруженко Максим Вікторович;
16. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «МІЖНАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА» – Машенко Аліна Миколаївна;
17. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР МОНІТОРИНГУ» – Новіцький Роман Олександрович;
18. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МІСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПОРЯТУНОК» – Шерстюк Олександр Іванович;
19. ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЖИВА ПЛАНЕТА» – Голуб Василь Федорович.

Запрошені:

Березань С. С. – директор департаменту екології та природних ресурсів;

Ангурець О. В. – заступник голови обласної ради по виконавчому апарату – начальник управління з питань екології, енергоефективності та зеленої економіки виконавчого апарату Дніпропетровської обласної ради;

Вернигора В. М. – представник ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»;  
Боричевський А. М. – директор ДТЕК Придніпровська ТЕС;  
Дегтяренко С. М. – директор ДТЕК Криворізька ТЕС;  
Ірина Черниш, Павло Ткаченко, Ілля Рибаків – представники громадської організації «Збережи Дніпро»;  
Катерина Колесникова – представник громадської організації «Зелений світ – Друзі Землі».

#### 1. Відкриття засідання.

Відкриває засідання Микола Терещук:

- на засідання було запрошено 19 представників ради, присутні – 11 (в тому числі – 8 дистанційно), відсутні – 8;
- вносить пропозицію про початок засідання;
- пропонує відкрите голосування.

**Голосували:** «за» – 11; «проти» – 0; «утримались» – 0

**Постановили:** Розпочати засідання. Голосування проводити відкритим голосуванням.

#### 2. Затвердження порядку денного та регламенту зборів.

**Слухали:** Миколу Терещука, який запропонував затвердити порядок денний та регламент роботи зборів:

1. Обговорення коригування Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки – 40 хв.
2. Про заходи щодо недопущення попадання радіоактивно забруднених вод шахти «Нова» м. Жовті Води (**В. Голуб**) – 10 хв.
3. Різне – 10 хв.

**Голосували:** «за» – 15; «проти» – 0; «утримались» – 0

**Постановили:** Затвердити порядок денний та регламент роботи зборів.

По першому питанню порядку денного

**Слухали:**

Анатолій Боричевський розповів про екологічні заходи, які були впроваджені на ДТЕК Придніпровська ТЕС за останні роки, та результати цих заходів у порівнянні з тими показниками, які вимагалися обласною екологічною програмою. Про заходи, які плануються до впровадження.

Микола Терещук: Чи планується впровадження моніторингу стічних вод, температура яких вище за температуру води у річці, особливо взимку? Це значний вплив на водні організми. Надайте більш детальну інформацію з цього питання.

Анатолій Боричевський зазначив, що валові скиди стічних вод у порівнянні з 2013 роком зменшились у 5 разів, майже вся вода знову забирається підприємством.

Микола Маліч: Які викиди забруднюючих речовин у розрахунок на кВт/год? Вони зменшились чи залишилися тими самими? За рахунок чого зменшилась кількість викидів оксидів сірки? Яка кількість оксидів сірки на грам викидів?

Анатолій Боричевський: Були встановлені нові горілки. Викиди оксидів сірки також зменшились за рахунок спалювання вугілля з більш низьким вмістом сірки. Технології сіркоочищення потребують участі держави – необхідно виділення територій для гіпсу.

Олександр Зудіков: Декілька років тому вам пропонували технологію, у якій в результаті отримуються добрива.

Анатолій Боричевський: На великих підприємствах застосовують сухі або вологі технології сіркоочищення. Альтернативна технологія не використовується на жодному великому підприємстві.

Микола Терещук: Яка зараз завантаженість підприємства? Чи пов'язане зменшення викидів зі зменшенням завантаженості?

Анатолій Боричевський: Працюють 3 з 4 блоків, один в резерві. В минулі роки іноді працювали

1-2 блоки. Такого завантаження, яке було в 2013 році, більше ніколи не буде.

Микола Маліч: Який склад викидів?

Анатолій Боричевський: Оксиди сірки (більше 80%), оксиди азоту, тверді частки. На впровадження заходів сірко- та азотоочищення необхідно 900 млн. грн., яких у підприємства немає.

Ірина Черниш: Підприємства працюють у відповідності до дозвільних документів, які надаються за результатами ОВД, також мають дотримуватися Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок. В запропонованих змінах до обласної програми немає вимог висновків ОВД, що робилося під час переходу на газове вугілля, та щодо поводження з відходами, вони не узгоджені з Національним планом, немає пункту виведення 7 та 8 блоків з експлуатації, не передбачено консервації золошлаконакопичувачів у р. Шиянка, яке мало відбутися у 2020 році. Як передбачається переведення блоків на газ без проведення процедури ОВД? Навіщо в програмі виведення 13 блоку з експлуатації, якщо він вже виведений? Чи планує громадська рада надавати пропозиції до цих змін та чи прийме вона пропозиції від громадськості?

Микола Терещук: Надішліть нам запропоновані зміни, ми долучимо їх до наших.

Анатолій Боричевський: З 1 січня 2021 року ми не маємо дозволу працювати на вугіллі, тому переводимо 7-8 блоки на газ, процедура ОВД вже розпочата, документи в Міністерстві. Не плутайте вивід з експлуатації та консервацію, 8 блок буде працювати за необхідності, потім буде законсервований.

Ірина Черниш: В Національному плані зазначено виведення з експлуатації після 40 тис. годин роботи на твердому паливі. Зміни в обласну програму можуть бути внесені тільки після того, як ви отримаєте дозволи на викиди і висновки ОВД.

Анатолій Боричевський: Блоки не будуть з 2021 року працювати на твердому паливі.

Микола Терещук: Чи звітували ви в Міністерство в рамках післяпроектного моніторингу та щодо зміни виду палива?

Анатолій Боричевський: Так, ми звітуємо в Міністерство.

Катерина Колесникова: Чи будуть проведені заходи із озеленення на золошлаконакопичувачах та що саме передбачено цими заходами? Ця територія потребує рекультивациі чи висаджування дерев і є рекультивацією? Чи проводите ви моніторинг того, як приживаються дерева? Якщо ви плануєте висаджувати 300 дерев щорічно, за ними треба доглядати.

Анатолій Боричевський: Золошлаконакопичувачі ще знаходяться в експлуатації. Намагаємось хоча б три роки доглядати за деревами, поливаємо їх. Щодо покосу трав не думали, організуємо, якщо допоможете.

Олександр Зудіков: Є технологія рекультивациі за допомогою вищих злаків – за три роки вони забирають забруднюючі речовини і формують шар ґрунту. Пропонуємо протестувати цю технологію на 5-10 га, визначити, які види краще приживаються, тоді ви зможете використати цю технологію, коли будете виводити золошлаконакопичувачі з експлуатації.

Павло Ткаченко: За останні 2 тижні на 8 блоці було 3 аварійних ремонти за 3 доби. Які причини аварій, що підприємство зробило, щоб такого більше не траплялося?

Анатолій Боричевський: На блоках є запобіжні пристрої, вони спрацювали. Блок працює відповідно до потреби енергоринку, правил безпеки. Всі заплановані ремонти проведені. Обладнання старе, але воно працює.

Олексій Ангурець: Територію, на якій знаходяться золошлаконакопичувачі, ви орендуєте у міста. Чи плануєте ви проводити рекультивацию перед тим, як повертати цю землю місту?

Анатолій Боричевський: Так, буде проведено рекультивацию.

Сергій Дегтяренко розповів про екологічні заходи, які були впроваджені на ДТЕК Криворізька ТЕС за останні роки, та результати цих заходів у порівнянні з тими показниками, які вимагалися обласною екологічною програмою. Про заходи, які плануються до впровадження.

Микола Терещук: Будь-які дотації з бюджету – це податки громадян. Виводити блоки з експлуатації – це тимчасова міра. Що ви плануєте робити далі?

Сергій Дегтяренко: Має бути діалог з державою.

Микола Терещук: Давайте починати цей діалог вже зараз.

Владислав Вернигора розповів про екологічні заходи, які були впроваджені на ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» за останні роки, та результати цих заходів у порівнянні з тими показниками, які вимагалися обласною екологічною програмою. Про заходи, які плануються до впровадження.

Олександр Зудіков: Коли ви зупиняєте водовідлив на шахті, то спрямовуєте це на іншу шахту?

Владислав Вернигора: Спільно з Дніпровською політехнікою було розроблено проект та створено математичну модель консервації шахти. Відбудеться вирівнювання водоносних горизонтів до того рівня, який був перед початком експлуатації.

Микола Терещук: На яких горизонтах ви консервуєте шахти?

Владислав Вернигора: 600–750 метрів.

Олександр Зудіков: На основі досвіду консервування донецьких та луганських шахт, коли вода потрапляє у горизонти, вона починає розмиває породи і спричиняє провали. Потрібно робити гідрозахист.

Владислав Вернигора: У проєкті консервації всі ці моменти враховані.

Микола Терещук: Зараз ви зменшите викиди за рахунок консервування шахт, це на наступні десять років. Обласна програма до 2025 року. Що ви плануєте робити далі, чи є у вас якісь перспективи диверсифікації?

Владислав Вернигора: Далі 2030 року не плануємо, оскільки незрозуміла, якою на той час буде державна концепція теплогенерації.

Микола Терещук: На мою думку консервація шахт це просто відкладання вирішення проблеми. Немає відповіді на питання поводження із шахтними водами.

Микола Маліч: Необхідно виділяти кошти на розробку науково-технічних рішень.

Олександр Зудіков: І пілотних проєктів.

Микола Терещук запропонував прийняти запропоновані зміни до Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки в цілому, направити до комісії з питань екології та енергозбереження зауваження і пропозиції від громадської ради.

**Голосували:** «за» – 6; «проти» – 1; «утримались» – 4

По другому питанню порядку денного

**Слухали:** Василя Голуба, який повідомив про заплановане затоплення шахти «Нова», що належить ТОВ «Восток-Руда», м. Жовті Води. Запропонував звернутися від громадської ради до підприємства за інформацією щодо того, які негативні наслідки може мати таке затоплення, зокрема через можливе потрапляння забрудненої води до річок Жовта та Інгулець, та які природоохоронні заходи заплановані підприємством.

**Виступили:**

Олександр Зудіков зазначив, що таке затоплення є неконтрольованим процесом. Якщо воду не відкачувати, вона підіймається і засолює ґрунти. В м. Дніпро є інститут з великим досвідом організації гідрозахисту, є відпрацьовані технології очищення води від радіонуклідів з використанням цеолітів. Можна запропонувати підприємству ці рішення, які можна впроваджувати за допомогою залучення грантових коштів.

Микола Терещук наголосив, що закриття шахт не є вирішенням проблеми. Вона просто відкладається у часі, і її вирішення перекладається на бюджет, якого не вистачить на всі необхідні заходи. Підтримав пропозицію звернутися до ТОВ «Восток-Руда».

**Голосували:** «за» – 11; «проти» – 0; «утримались» – 0

**Постановили:** Звернутися до ТОВ «Восток-Руда» щодо інформації про заплановане затоплення шахти «Нова».

По третьому питанню порядку денного

**Слухали:** Микола Терещук повідомив присутнім про те, що кримінальне провадження щодо забруднення р. Татарка, яке знаходиться у прокуратурі, наразі не просувається. Також

не здійснюється жодних дій щодо вирішення ситуації із незаконним розміщенням небезпечних відходів у м. Підгородне.

3. Закриття зборів.

Терещук М. С. запропонував визнати збори такими, що відбулись, і закрити.

**Голосували:** «за» – 11; «проти» – 0; «утримались» – 0

**Постановили:** Визнати збори такими, що відбулись, і закрити.

Голова зборів



М. С. Терещук

Секретар зборів



Ю. В. Атовка